

Dosarul nr. 2ra-1621/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Catană)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Mihaila, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Cușniriova Irina în interesele Nataliei Smolianicova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Smolianicova Natalia împotriva lui Covalschi Diana, Rusov Alina, Covalschi Alexandru, notarul public Petcu Elena și notarul public Muruianu Ludmila privind repunerea în termen, declararea nulității testamentului, anularea certificatului de moștenitor testamentar, constatarea acceptării succesiunii legale, declararea nulității contractului de donație împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2016, reclamanta Smolianicova Natalia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Covalschi Diana, Rusov Alina, Covalschi Alexandru, notarul public Petcu Elena, notarul public Muruianu Ludmila, solicitând recunoașterea nulității testamentului perfectat la 24 mai 2004 de notarul public Petcu Elena și anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. xxxxxx din 28 mai 2009. Prin acest testament, Smolianicova Emilia, decedată la 23 septembrie 2008, a testat averea sa Alinei Rusov și Dianei Covalschi - fiecareia câte 2/9 (două noimi) cote-părți din apartamentul nr. 8 din str. Ialoveni xxxx, mun. Chișinău, avînd numărul cadastral xxxxxxxxxxxxxxxx și suprafața totală de 61,3 (șaizeci și unu întregi și 3/10) m.p.

În motivarea acțiunii, reclamanta Smolianicova Natalia a invocat nulitatea testamentului întocmit de mama sa, Smolianicova Emilia, acesta fiind întocmit cu încălcarea prevederilor legale, fără conștientizarea de către testator a acțiunilor sale. Consideră că testatorul ar fi fost lipsit de xxxxxxxxxxxx în momentul întocmirii testamentului, deoarece mama ei la momentul semnării testamentului ar fi fost grav xxxxxxxx și se afla sub influența unor preparate puternice, xxxxxxxxxxxx, care au afectat capacitatea ei de a gândi clar și de a conștientiza acțiunile sale.

Reclamanta a mai solicitat, în acțiunea sa, repunerea în termenul de prescripție extintivă, invocînd că a aflat despre existența testamentului contestat numai pe parcursul examinării cauzei civile la cererea lui Covalschi Elena, Covalschi Diana și Rusov Alina cu privire la împărțirea bunului proprietate comună pe cote-părți, și anume la începutul lunii iulie 2016.

Ulterior, reclamanta Natalia Smolianicova a depus cerere de chemare în judecată concretizată (f. d. 54), prin care solicită repunerea în termen, recunoașterea nulității testamentului perfectat la 24 mai 2004 de notarul public Petcu Elena, anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. xxxxxx din 28 mai 2009, constatarea faptului acceptării de către dînsa a succesiunii rămase după decesul mamei Smolianicova Emilia, care constă din 4/9 cote- părți din apartamentul nr.8 din str. Ialoveni xxxx, mun. Chișinău cu numărul cadastral xxxxxx.113.01.008.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta și-a mai concretizat pretențiile, solicitînd suplimentar recunoașterea nulității contractului de donație nr. xxxxxx din 29.11.2017 încheiat între Rusov Alina și Covalschi Alexandru pe 2/9 cote -părți din apartamentul nr. 8 din str. str. Ialoveni xxxx, mun. Chișinău cu numărul cadastral xxxxxx.113.01.008, înregistrat la OCT Chișinău la 30 noiembrie 2017.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 27 mai 2019, cererea de chemare în judecată depusă de către Smolianicova a fost respinsă drept tardivă, iar în partea pretenției privind declararea nulității contractului de donație nr. xxxxxx din 29 noiembrie 2017 încheiat între Rusov Alina și Covalischi Alexandru asupra cotei părți de 2/9 din apartament a fost respinsă drept nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2020 cererea de apel declarată de Smolianicova Natalia și apelul declarat de avocatul Cușniriova Irina în interesele Nataliei Smolianicova, a fost respinsă, menținîndu-se hotărîrea primei instanțe.

În favoarea acestei soluții, instanța de apel a indicat că examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept. Sub acest aspect, urmează a fi reținut ca fiind întemeiat raționamentul primei instanțe precum că actele cauzei denotă contrariul celor invocate în ordine de apel, și anume că apelanta Smolianicova Natalia ar cunoscut despre faptul că nepoatele sale sînt moștenitoarele testamentare ale defunctei la momentul decesului acesteia. Astfel, informația cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate al moștenitoarelor se conține atît în extrasul din Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor, din 14 iulie 2016, anexat la materialele cauzei de însuși reclamantă, cît și în răspunsul avocatului reclamantei Cușniriova Irina, semnat la 09 iunie 2015 și adresat Alinei Rusov, prin care aceasta solicita informații privind prețul la care nepoatele sale ar vrea să-și vîndă cotele-părți. Se mai menționa în scrisoare că Smolianicova Natalia nu este împotriva instalării celorlalți coproprietari ai apartamentului, în condițiile în care aceștia își vor achita la timp facturile la serviciile comunale.

Reieșind din cele constatate, instanța de apel a concluzionat că, de la data 09 iunie 2015 și pînă la data adresării în instanța de judecată - 18 august 2016, s-a scurs o perioadă îndelungată de timp, în care reclamanta/apelantă nu a dorit să-și realizeze dreptul încălcat, împrejurare care în circumstanțele speței trezește anumite dubii vizavi de legalitatea pretențiilor.

La 11 august 2020, avocatul Cușniriova Irina a declarat recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în interesele recurente Smolianicova Natalia.

În susținerea cererii de recurs a indicat că aceasta consideră decizia și hotărîrea primei instanțe drept contrare normelor de drept material și procedural, invocînd prevederile art. 432 alin. (1) –(3) Cod procedură civilă, mai cu seamă pe cele ale lit. d), alin. (3), considerînd că instanța a soluționat problema drepturilor unei persoane care nu a fost implicată în proces.

Astfel, consideră că, deși Aliona Stratan a fost parte la raporturile juridice civile deduse judecării (în calitate de proprietar anterior al apartamentului vândut), neatragera sa în proces drept intervenient accesoriu afectează atât drepturile sale, cât și pe cele ale recurente ori a altor persoane.

Mai susține recurenta că instanța de apel a examinat cauza în mod superficial și nu a elucidat toate circumstanțele de fapt expuse în cererea de apel, încălcând în mod direct dreptul recurente la un proces echitabil, or nu a adus nicio explicație plauzibilă pentru care a respins alegațiile recurente din cererea de apel.

A solicitat recurenta admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2020, a hotărîrii Judecătoriai Chișinău sediul Centru din 27 mai 2019, cu restituirea cauzei civile la rejudecare în instanța de apel.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 13 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. La 13 noiembrie 2020, a fost înregistrată referința depusă de către avocatul Vasile Foltea în interesele intimatei Covalachi Diana.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs, declarată de avocatul Cușniriova Irina în interesele recurente Smolianicova Natalia în raport cu materialele cauzei civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 02 iunie 2020, care a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 13 octombrie 2020 (f.d.213), însă nu există dovada recepționării la aceeași dată de către participanții la proces.

Astfel, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată la data de 21 august 2020 de către recurent în interiorul termenului legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de către avocatul Cușniriova Irina în interesele recurente Smolianicova Natalia, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate de recurentă în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sînt strict delimitate de art. 432, reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurente este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelor încălcări esențiale sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

La caz, criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, avînd în vedere faptul că rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor.

Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărîre neîntemeiată.

Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicînd determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul său cu soluția dată de instanța de apel, iar criticile invocate în recurs nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către avocatul Cușniriova Irina în interesele recurente Smolianicova Natalia.

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil și consideră că recursul declarat de către avocatul Cușniriova Irina în interesele recurente Smolianicova Natalia nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În temeiul art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către avocatul Cușniriova Irina în interesele recurente Smolianicova Natalia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu